

і ситуації в галузі прав людини, що становлять загрозу загальному миру і безпеці. Рішення і висновки з питань прав людини приймав Міжнародний суд ООН, Генеральний секретар ООН, а також Верховний комісар з прав людини, до повноважень якого віднесена відповідальність за діяльність ООН в сфері прав людини в рамках загальної компетенції, повноважень і рішень ГА ООН, ЕКОСОП і Комісії з прав людини (з 2006 р. має назву «Рада ООН з прав людини»). За різними оцінками, ООН отримує щорічно від 30 до 40 тис. скарг про порушення прав людини. [3]

Для нашої держави використання можливостей РБ ООН може бути корисним для захисту прав та свобод людини, які порушуються представниками окупаційної влади на території Автономної республіки Крим і непідконтрольних Україні частинах території Донецької та Луганської областей.

Бібліографічні посилання:

1. Годованик Є.В Рада безпеки ООН: міжнародно-правовий статус та актуальні проблеми реформування : автореф. дис ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Євген Валентинович Годованик . – К., 2011. – 20 с.
2. Сааков В. Рада Безпеки ООН уперше обговорила ситуацію з правами людини в Північній Кореї / В. Сааков. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://p.dw.com/p/1E90L>.
3. Міжнародна система захисту прав людини. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-7520.html>.

Жихарева А.А., курсант

Науковий керівник –

д.ю.н, доц. **Боняк В.О.**,

завідувач кафедри теорії

та історії держави і права

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

**ОРГАНИ, ЩО НАДІЛЕНІ ПРАВОМ УХВАЛЮВАТИ РІШЕННЯ
ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ
(на прикладі пострадянських держав)**

Важливим моментом конституційної законотворчості є питання внесення змін до Основного Закону держави. У зв'язку з цим, у конституційно-правовій доктрині суттєвим є з'ясування питання про суб'єктів, що наділяються таким правом.

При підготовці тез цієї доповіді нами визначено за мету з'ясувати спільні та відмінні риси в конституційно-правовому регулюванні процесу внесення змін до конституцій окремих пострадянських держав, а саме в аспекті закріплення на рівні основного закону органів, уповноважених ухвалювати

рішення про внесення змін до конституцій.

При цьому нами буде акцентована увага на конституціях таких пострадянських держав (в минулому – республіки СРСР) як України, Грузії, Республіки Білорусь, Республіки Казахстан, Естонської Республіки та Російської Федерації.

Ознайомлення з текстами основних законів цих країн дозволяє стверджувати, що таким правом ухвалювати рішення про внесення змін до конституції держави наділені: 1) народ шляхом референдуму; 2) парламент держави (мінімальна законодавчо визначена кількість народних обранців) або два склади парламенту, а також парламенти суб'єктів федерації; 3) глава держави – президент; 4) Конституційні збори.

Підтвердженням цього слугують такі положення конституцій вищевказаних держав:

1) правом ініціювати внесення змін до Основного Закону Української держави наділені:

а) народ, шляхом проведення всеукраїнського референдуму (законопроект про внесення змін до розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України» подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України (ч.1 ст. 156);

б) парламент – Верховна Рада України (законопроект про внесення змін до Конституції України), попередньо схвалений більшістю від конституційного складу Верховної Ради України), не менш як двома третинами голосів від конституційного складу Верховної Ради України (ст. 155 Основного Закону) [1].

У Конституції Грузії таким правом наділені депутати (ухвалюють це рішення не менше ніж двома третинами повного складу Парламенту Грузії (ч.3-4 ст. 102) [2].

Згідно з положеннями ст. 138-140 Конституції Республіки Білорусь такими суб'єктами щодо внесення змін і доповнень до Основного Закону держави визначено:

а) парламент;

б) народ (шляхом референдуму (розділи I, II, IV, VIII Конституції можуть бути змінені тільки шляхом референдуму) [3].

За Конституцією Республіки Казахстан, Парламент уповноважений більшістю не менше чотирьох п'ятих голосів від загальної кількості депутатів кожної з Палат Парламенту прийняти закон про внесення змін і доповнень до Конституції. У такому випадку Президент Республіки підписує цей закон або відносить його на республіканський референдум, який вважається таким, що відбувся, якщо в голосуванні взяло участь більше половини громадян Республіки, що

мають право брати участь у республіканському референдумі. (ст. 91) [4].

Основний Закон Російської Федерації містить положення, відповідно до яких зміни до глав 1, 2, 9 мають право вносити:

а) Конституційні збори, що розробляють проект нової Конституції РФ та приймають її двома третинами голосів від загальної кількості їх членів;

б) народ РФ при проведенні всенародного голосування (референдуму), якщо за них проголосували більше половини виборців, які брали участь у голосуванні, за умови, якщо в цьому голосуванні брали участь більше половини виборців (ч. 3 ст. 135).

Зміни до глав 3-8, згідно Конституції цієї держави, вносять Федеральні збори; Рада Федерації та Державна Дума за умови схвалення змін більшістю не менш трьох чвертей голосів від загального числа членів Ради Федерації та не менше двох третин голосів від загальної кількості депутатів Державної Думи (ч. 2 ст. 108). Такий Закон вступає в силу після його схвалення органами законодавчої влади не менше ніж двома третинами суб'єктів РФ (ст. 136 Конституції РФ).

Правом ухвалювати рішення про внесення змін до Конституції Естонської Республіки наділені:

а) народ (шляхом референдуму);

б) два склади Рійгікогу (парламенту);

в) Рійгікогу у терміновому випадку (таке рішення схвалюється 2/3 голосами його складу) (ст.163).

Глава 1 Конституції «Загальні положення» і глава 15 «Зміна Конституції» можуть бути змінені тільки шляхом референдуму (ст.162 Основного Закону Естонії) [5].

Таким чином, не претендуючи на вичерпне висвітлення питання, що розглядається нами, вищенаведене дає уявлення про загальні риси та відмінності у конституційно-правовому регулюванні процесу внесення змін до досліджуваних нами конституцій пострадянських держав, а саме в аспекті закріплення на рівні основного закону органів, уповноважених ухвалювати рішення про внесення змін до конституції, котрі стали предметом такого порівняльного аналізу.

Бібліографічні посилання:

1. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 30 верес. 2016 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ).- Паливода А.В., 2016.-76 с.

2. Конституція Грузії // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>.

3. Конституція Республіки Беларусь // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravo.by/pravovaya-informatsiya/normativnye-dokumenty/konstitutsiya-respubliki-belarus/>.

4. Конституція Республіки Казахстан // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.constitution.kz>.

5. Конституція Естонії // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/estonia/estoni-r.htm.

6. Конституція Російської Федерації // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://constrf.ru>.